

JUUPAJOKI

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Sisällys

Puheenjohtajan katsaus	3
1 Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustehtävät	4
1.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	5
1.2 Ulkoinen tilintarkastus	5
1.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta	5
1.4 Arviointityön toteuttaminen	6
Toteutetut vierailut	6
2 Talouden toteutuminen	7
3 Kunnan toimintaa koskevat arvioinnit	7
3.1 Kuntastrategia.....	7
3.2 Konsernipalvelut	12
3.3 Hyvinvointipalvelut	13
3.4 Tekniset palvelut	13
3.5 Investoinnit	14
3.6 Henkilöstö	14
4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	15
5 Tarkastuslautakunnan muut havainnot	15
5.1 Strategisten tavoitteiden asettaminen, painotus ja toteuma	15
5.2 Investoinnit	16
5.3 Nostot tarkastuslautakunnan vuonna 2024 tekemistä huomioista	16
6 Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	17
7 Allekirjoitukset.....	17

Puheenjohtajan katsaus

Uusi tarkastuslautakunta aloitti toimintansa vuonna 2025 ja lautakunnan jäsenet ovat kaikki ensikertalaisia, joka vaikutti siihen, että tarkastuslautakunnalta on mennyt pitkälti vuoden 2025 loppu lautakuntatyöskentelyyn perehtymiseen. Lautakunnan jäsenet ovat kaikki työskennelleet motivoituneesti ja arviointityöhön perehtyen, lautakunnan työskentely on ollut kaikilta osallistuvaa ja tämä arviointikertomus on koko lautakunnan työskentelyn lopputulos.

Maailmantalouden epävarmuudet ja suuret heilahtelut eivät ole vaikuttaneet kunnan talouteen yllättävästi eivätkä tuoneet mitään akuuttia kriisiä taloudelliseen toimintaan kuluneen vuoden aikana.

Kunnan taloudellinen tilanne on tällä hetkellä vakaa. Talouden puskureita ja investointikykyä on suojattava laajalla, useamman vuoden kattavalla suunnittelulla. Pitkän aikavälin menestys vaatii jatkossa entistä tarkempaa ja laaja-alaisempaa talouden suunnittelua. Nyt pitää yhdessä ajatella, että kaikessa mitä tehdään, toimitaan taloudellisesti. Koskaan ei voi myöskään liikaa painottaa keskusteluyhteyden ja avoimen tiedonvaihdon tärkeyttä.

Kunnan on panostettava elinvoiman kehittämiseen aiempaa enemmän ja puututtava elinvoimasioihin aiempaa vakavammin. Elinvoimatoimenpiteiden ja yritysvaikutusten arviointi olisi otettava kiinteäksi osaksi päätöksentekoa

Paikallisten yritysten toimintamahdollisuuksia ja toimintaympäristöä olisi parannettava tavoitteellisesti. Panostamalla yrittäjyyteen luodaan kuntaan uusia työpaikkoja ja vahvistetaan veropohjaa. Vetovoimainen yritysely ja työllisyys ovat avainasemassa uusien asukkaiden houkuttelemisessa.

Kiitän tarkastuslautakunnan puolesta kunnan luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja henkilöstöä kuluneen vuoden työstä sekä avoimesta yhteistyöstä arviointiprosessissa. Erityisesti Hallintopäällikkö Pauliina Österberg on antanut lautakunnan ulkopuolelta merkittävän tuen ja työpanoksen lautakunnan työskentelyyn.

Haluan kiittää puheenjohtajana koko lautakuntaa erinomaisesta yhteistyöstä ja aktiivisuudesta ja asioihin perehtymisestä.

Marjut Marttila

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1 Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi ja arvioida, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kuntalain lisäksi valtuuston hyväksymä Juupajoen kunnan hallintosääntö sääntelee tarkastuslautakunnan toimintaa. Sen mukaan tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

1.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunnan jäseninä toimivat 31.5.2025 asti Mikko Valldén (pj.), Ulla Liski (varapj.) sekä Timo Musturi. Huhtikuussa 2025 käytyjen kuntavaalien myötä tarkastuslautakunnan kokoonpano muuttui. Myös tarkastuslautakunnan jäsenten lukumäärään tuli muutosta, kun valtuusto päätti hallintosääntömuutosten yhteydessä 7.4.2025 § 11 tarkastuslautakunnan jäsenmääräksi 5.

Uusi kunnanvaltuusto aloitti kautensa 1.6.2025, ja valitsi tarkastuslautakunnan jäsenet kokouksessaan 2.6.2025 § 29. Tarkastuslautakunnan jäseniksi valittiin

Marjut Marttila (varalla Mikko Valldén)
Simo Ripatti (varalla Teppo Soukkio)
Tarja-Riitta Koskinen (varalla Katri Taipale)
Samuel Mäkinen (varalla Kaija Laine)
Sanna Pöytäkiivi (varalla Janetta Vettenranta)

Samuel Mäkiselle myönnettiin 15.12.2025 (kvalt 58 §) ero tarkastuslautakunnan jäsenyydestä paikkakunnalta poismuuton vuoksi ja hänen tilalleen valittiin uudeksi varsinaiseksi jäseneksi Teppo Soukkio. Simo Ripatilla ei toistaiseksi ole varajäsentä tarkastuslautakunnassa.

1.2 Ulkoinen tilintarkastus

Kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Juupajoen kunnan tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2023–2026 valittiin KPMG Oy Ab (kvalt 12.12.2022 § 32). Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Rami Olas.

1.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Juupajoen kunnan hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi valtuustokauden alussa.

Valtuusto käsitteli sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 10.11.2025 43 §, jonka jälkeen ilmoitukset julkaistiin kunnan verkkosivuilla.

1.4 Arviointityön toteuttaminen

Tarkastuslautakunta laatii koko toimikautensa kattavan arviointisuunnitelman ja tarvittaessa sitä tarkentavan työsuunnitelman. Arviointityö perustuu arviointisuunnitelmaan.

Arvioinnin tietoperustana ovat kuulemissa saadut tiedot, selvitykset, toimintakertomukset, muut raportit ja asiakirja-aineisto. Tarkastuslautakunnan kokouksissa on käynyt viranhaltijoita kertomassa oman vastualueensa toiminnasta. Lisäksi tarkastuslautakunta on tehnyt vierailuja.

Toteutetut vierailut

Vierailu koulukeskuksella 29.10.2025

Käynnin yhteydessä Tarkastuslautakunta kuuli perusopetuksen rehtoria Ilkka Peltoniemeä.

Vierailun aikana tutustuttiin yleisesti koulukeskuksen tiloihin ja alakoulun väistötiloihin sekä kuultiin koulun henkilökuntaa eri asioiden tiimoilta. Käynnin yhteydessä nautittiin koululounas. Ruokalan henkilöstön mukaan valtaosa oppilaista nauttii koululounaan päivän aikana, kokemuksemme perusteella koululounas oli laadukas ja monipuolinen. Yläkoululaisille on tarjottu syksyn ajan myös aamupala, johon useat oppilaat ovat osallistuneet. Aamupalasta saatu palaute on ollut positiivista.

Vierailun perusteella tarkastuslautakunnalle välittyi kuva, että koulun väistötilat ovat toimivat ja opettajat olivat tyytyväisiä työympäristöönsä. Oppilaiden tukemiseen on panostettu ja mielestämme tukitoimet ovat erittäin hyvällä tasolla.

Rehtori Peltoniemen mukaan puu- ja käsityöaineiden opetustilat eivät ole nykypäivän vaatimusten tasolla ja oppilaat joutuvat siirtymään rakennuksesta toiseen kesken oppitunnin. Kuitenkin opetussuunnitelman mukaisen opetuksen järjestäminen onnistuu.

Muiden viranhaltijoiden kuulemiset:

Kunnanjohtaja Riku Siren 13.1.2026

Tekninen johtaja Stefan Hirvelä 14.4.2026, osa selvityksistä saatiin kirjallisesti

Hallintopäällikkö Pauliina Österberg 2.12.2025

2 Talouden toteutuminen

Talousarvio oli laadittu 62 870 euroa ylijäämäiseksi, mutta vuoden 2025 tilinpaatoksessa alijäämää muodostui 116 027 euroa vuosikatteen ollessa 574 086 euroa.

Ulkoiset toimintakulut ovat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 7 000 972 euroa ja toimintatuotot 1 872 705 euroa. Tilikauden poistot ja arvonalentumiset ovat 700 684 euroa, joista suunnitelman mukaiset poistot 600 684 euroa ja Koskiportin osakkeiden arvonalentaminen 100 000 euroa.

Aiempien vuosien hyvien tilinpäätösten ansiosta kunnan taloudellinen asema on kuitenkin edelleen vahva ja taseen ylijäämä on tilinpäätösvuoden 2025 jälkeen 3,97 M €, mikä on 2 390 €/asukas.

Kunnan vuoden 2025 tilikauden tulos on 126 598 € alijäämäinen. Tuloslaskelmassa tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 10 571 euroa, jonka jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 116 027 euroa. Verotulot jäivät n. 200 000 € arvioitua pienemmiksi ja kokonaiskertymä oli 4 431 708 euroa. Tuloveroa kertyi tilivuonna 2 642 746 euroa, yhteisöveroja 1 235 974 euroa ja kiinteistöveroja 552 988 euroa. Valtionosuuksia kertyi yhteensä 1 227 110 euroa, mikä on 40 000 enemmän kuin talousarviossa.

Kunnan vuosi on ollut taloudellisesti haastava useiden vuoden sisälle sattuneiden ennakoimattomien tapahtumien johdosta. Kunnan talouden vahvan tilanteen ansiosta ennakoitua heikompi vuosi ei kuitenkaan aiheuta kunnan taloudelle toistaiseksi suurempaa kriisiä, vaikka pakottaakin varautumaan tulevien vuosien heikentyviin tilanteisiin entistä paremmin ja enemmän ennakoiden.

3 Kunnan toimintaa koskevat arvioinnit

3.1 Kuntastrategia

Vuoden 2025 toimintaa on ohjannut 20.11.2023 § 33 hyväksytty kuntastrategia. Strategian painopisteet ovat Osallisuus ja demokratia, Palveluiden monipuolinen kehittäminen, Kestävä talous itsenäisyyden takeena, Puu, metsä ja luonto sekä Yrittäjyys vahvuutenamme.

Kuntastrategian tavoitteeksi on kirjattu seuraavasti:

”Juupajoki on hyvinvoiva yhteisö, josta kaikki sen jäsenet voivat olla ylpeitä. Meillä asukkaiden osallistuminen on laajaa. Elinkeinorakenteemme on monipuolinen. Teemme yhteistyötä ennakkoluulottomasti sekä kumppanina että vetovastuussa. Olemme toimintamme kautta kokoamme suurempi kunta.”

Strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet on kirjattu talousarvioon 2025. Toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on toteuttaa kuntastrategiaa. Talousarviossa 2025 sivulla 2 todetaan seuraavaa:

”Tavoitteet on pyritty laatimaan siten, että tavoitteen toteutumisen seuranta on mahdollisimman yksiselitteistä. Edistämisvastuu on ensisijaisesti tavoitteen edistämiseksi nimetyillä viranhaltijalla. Toiminnallisia tavoitteita ja niiden toteutumisen seuranta ohjataan käyttämään myös vuoden aikana käytävien tavoite- ja arviointikeskustelujen runkona.”

Seuraavissa taulukoissa kuvataan tavoitteen strategialähde, varsinainen toiminnallinen tavoite sekä sen edistämisvastuu. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen arvioidaan vastualueiden kohdalla.

Osallisuus ja demokratia
Hyödynnämme ja kehitämme ennakkoluulottomasti suoria ja aitoja osallistumisen muotoja vahvistaaksemme yhteisöämme.

Toiminnallinen tavoite	Edistämisvastuu	Toteutuminen
Uuden valtuuston perehdyttäminen ja kouluttaminen	Hallintopäällikkö	Luottamushenkilökoulutukset toteutettiin talvella-kesällä 2025. Koulutuksia pidettiin kaiken kaikkiaan 5 kpl, ja niihin osallistui kattava määrä luottamushenkilöitä.
Asiakasraatitoiminnan kehittäminen kaikenikäisten palveluihin	Hyvinvointijohtaja	Perjantaiklubilla, kuntatiimissä ja nuorten palveluissa osallistujilla mahdollisuus kehittää palveluita ja antaa palautetta kyselyiden ja raatien keinoin.

- Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tavoitteet uuden valtuuston perehdyttämisessä täyttyivät hyvin, suosituksena jatkaa ja laajentaa perehdyttämistä koskemaan kaikkia luottamushenkilöitä.
- Asiakasraatitoiminnan kehittämisessä olisi hyvä laajentaa toimintaa myös kaikkiin kunnan peruspalveluihin käyttäviin kuntalaisiin ja vapaa-ajan asukkaisiin.

Palveluiden monipuolinen kehittäminen

Kehitämme toimintaamme ennakoiden ja kuntalaisten tarpeet elämänsäkaaren eri vaiheissa huomioiden.

Toiminnallinen tavoite	Edistämisvastuu	Toteutuminen
Valmiussuunnitelmien päivittäminen	Kunnanjohtaja	Valmiussuunnitelman yleinen osa päivitettiin alkuvuoden aikana ja hyväksyttiin kunnanhallituksessa 9/2025. Salassa pidettävät osat hyväksyttiin kunnanhallituksessa 12/2025. Loppuvuoden aikana aloitettiin käytännön toiminnan järjestelyt valmiussuunnitelmien pohjalta.
Liikkuvien kirjastopalvelujen selvittäminen	Hyvinvointijohtaja	Pilottiin lähdettiin lokakuussa 2025, siitä tiedotettiin kuntalaisia ja kontaktointiin kotihoitoa asiakkaiden löytämiseksi. Vuonna 2025 ei kuitenkaan löytynyt sopivaa asiakasta. Työtä jatketaan vuonna 2026.
Edunvalvonta Pirkanmaan hyvinvointialueelle	Hyvinvointijohtaja	Yhdyspintatyötä tehdään eri toimialoilla. Tarvittaessa vaikutetaan antamalla lausuntoja, olemalla yhteydessä hyvinvointialueen organisaatioon. Vaikutettu kunnalta vuokrattavien sotekiinteistöjen sopimukseen lausumalla kunnan näkökulma.
Tietohallinnon uudelleenjärjestäminen	Hallintopäällikkö	Tietohallinnon uudelleenjärjestämisen tueksi ostettiin asiantuntijapalvelua Tiera Oy:ltä. Kehittämistyössä lähdettiin liikkeelle nykytilanteen (infra, laitteet, ohjelmat) kartoittamisesta ja tehtiin olennaisimmat ja kiireellisimmät muutokset toimintaan (mm. päätelaitteiden päivitys Win11-mukaisiksi). Tietohallinnon uudelleenjärjestäminen ja edelleenkehittäminen jatkuu vuonna 2026.

- Tarkastuslautakunta toteaa, että Palveluiden monipuolinen kehittäminen on toteutunut lukuun ottamatta Tietohallinnon uudelleenjärjestämistä.
- Tietohallinnon osalta on vasta tehty kartoitus laitteista ja ohjelmista. Uudelleenjärjestäminen ja edelleen kehittäminen jatkuu, tilinpäätöksessä on merkitty Tietohallinnon uudelleenjärjestäminen tästä huolimatta toteutuneeksi.
- Sopimushallintaan pitää kiinnittää huomiota myös tietohallinnan kannalta, Tarkastuslautakunnan tekemien huomioiden perusteella sopimushallinta ei ole tarkoituksenmukaisella ja saavutettavalla tavalla järjestetty.

Kestävä talous itsenäisyyden takeena

Tarkka, perusteltu ja vaikutuslähtöinen taloudenpito takaa asemamme myös jatkossa.

Toiminnallinen tavoite	Edistämisvastuu	Toteutuminen
Kiinteän omaisuuden kunnan kartoittaminen korjausvelan hallitsemiseksi	Tekninen johtaja	Työ aloitettu. Kuntotutkimuksia teetetty koulukeskuksen rakennuksiin. Kaikkia rakennuksia ei ole kartoitettu.
Kohdistetun kuntamarkkinointikampanjan toteuttaminen	Kunnanjohtaja	Tavoitetta ei toteutettu, kampanjalle ei ollut erillistä määrärahaa eikä käytännössä mitään rahoitusmahdollisuuksia. Lisäksi kampanjan perusviestin muotoileminen oli vaikeaa taustatekijöiden puutteellisuuden vuoksi: kuntastrategia oli päivittämättä, asuntopolitiikka linjaamatta ja kouluverkkokysymys ratkaisematta. Määrärahaa on varattu vuodelle 2026.
Kiinteistörekisterin tarkistamisen selvittäminen ja toteutus	Tekninen johtaja	Esiselvitys toteutettiin 2025 ja määräraha varsinaisen työn ensimmäiseen osaan varattiin vuodelle 2025. Koko kunnan osalta kiinteistörekisterin tarkastaminen ei ollut käytännössä mahdollista.

- Kestävä talous itsenäisyyden takeena - toiminnalliset tavoitteet ovat aloitettu, lukuun ottamatta Kohdistetun kuntamarkkinointikampanja toteuttamista, jota ei ole aloitettu. Valtuuston asettamalle tavoitteelle ei budjetoitu määrärahaa eikä edistetty.
- Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan Kestävä talous itsenäisyyden takeena toiminnalliset tavoitteet eivät ole olleet yhden tilikauden aikana toteutettavissa tavoitteiden laajuuden vuoksi.
- Suosituksena on, että tavoitteet, jotka kestävät toteutuakseen useamman tilikauden ja-ettaisiin tilikausikohtaisiin toiminnallisiin tavoitteisiin.

Puu, metsä ja luonto

Puulla, metsällä ja luonnolla on meille suuri merkitys useasta näkökulmasta, hyödynnämme tätä toiminnassamme ja viestinnässämme.

Toiminnallinen tavoite	Edistämismvastuu	Toteutuminen
Kestävän kehityksen huomiointi kaikissa kunnan yksiköissä	Hyvinvointijohtaja	Kierrätyspisteet löytyvät nyt kaikista kunnan kiinteistöistä. Henkilöstö osallistuu kierrättämiseen. Kouluilla inventoitu toimisto- ja koulutarvikevarastot, jotta vältetään turhilta hankinnoilta.
Opetusmetsäkonseptin selvittäminen ja mahdollinen edistäminen	Kunnanjohtaja	Loppuvuodesta 2025 kunta osallistui Hyytiälän metsäseman yhdessä muiden oppilaitosten kanssa suunnittelemaan osittain virtuaaliseen opetusmetsähankkeeseen. Tämä etenemistapa on toteutessaan kunnan omaa opetusmetsää tarkoituksenmukaisempi.
Metsäfoorumien jatkaminen ja laajentaminen	Kunnanjohtaja	Metsäfoorumi toteutettiin entisen kaltaisena 3/2025. Konseptia ei laajennettu, luontevaa ja tarkoituksenmukaista yhteistyössä toteutettavaa laajentamista ei löydetty.

- Puu, metsä ja luonto - toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, lukuun ottamatta Metsäfoorumien laajentamista. Metsäfoorumien osalta jatkotoimenpiteitä ei ole esitetty, joten valtuuston on halutessaan nostettava tavoite uudelleen käsittelyyn ja tarkennettava, mitä laajentamisella halutaan saavuttaa.

Yrittäjyys vahvuutenamme

Järjestämme edellytyksiä yrittäjyydelle ja yritysten toiminnalle kaikilla tasoilla.

Toiminnallinen tavoite	Edistämisvastuu	Toteutuminen
Monialainen strategisen elinvoimaryhmän perustaminen	Kunnanjohtaja	Ei toteutettu, jonkin toimijakokoonpanon keskustelutilaisuutta syvempää konseptia ei löydetty. Vastava tavoite on vuoden 2026 tavoitteissa ja suunnittelu jatkuu.
Elinkeinotiimin toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen ja vakiinnuttaminen	Kunnanjohtaja	Ketterästi organisoitu 4 hengen poikkitoimiallinen elinkeinotiimi kokoontuu noin 1-2 kk välein suunnitellusti ja säännöllisesti, pitää yllä tilannekuvaa ja valmiutta toimia ja näin paikkaa varsinaisen elinkeinopalveluresurssin puutetta.
Ennakoiva viestintä kunnan hankinnoista	Kunnanjohtaja	Kunnan hankinnoista on tiedotettu ko. hankinnan kohdalla asianmukaisesti. Kunnan erilaisten laajempaa kiinnostusta herättävien hankintojen määrä vuositasolla on niin vähäinen, että erillinen koottu ja ennakoiva viestintä ei ole tarkoituksenmukaista.
Pientalosuunnitelman jatkojalostaminen	Tekninen johtaja	Työtä ei aloitettu. Hanke huomioidaan asuntopoliittisen ohjelman laatimisen ja linjausten yhteydessä vuonna 2026.

- Yrittäjyys vahvuutenamme toiminnallisissa tavoitteissa on mahdollisesti päällekkäisiä tavoitteita. Suositellaan valtuustoa tarkentamaan mitä tavoitteilla tarkoitetaan, esimerkiksi Monialainen strateginen elinvoimaryhmä ja Elinkeinotiimi - mitä näillä halutaan saavuttaa ja ovatko näiden tavoitteet päällekkäisiä, olisiko mahdollista yhdistää samaan tavoitteeseen
- Kunnan hankintojen ennakoivien viestinnän osalta jatkotoimenpiteitä ei ole esitetty, joten valtuuston on halutessaan nostettava tavoite uudelleen käsittelyyn ja tarkennettava, miten ennakoitavaa viestintää halutaan toteuttaa ja mitä sillä tavoitellaan
- Pientalosuunnitelman jatkojalostaminen ei ole toteutunut, mutta sen osalta on tehty selkeät jatkosuunnitelmat.

3.2 Konsernipalvelut

Vuonna 2025 toimitettiin alue- ja kuntavaalit. Äänestyspaikkana toimi sekä ennakoäänestyksessä että vaalipäivän äänestyksessä kunnanvirasto. Juupajoella on 1 400 äänioikeutettua. Äänestysaktiivisuus oli kuntavaaleissa 61,1 % ja aluevaaleissa 56,0 %. Pirkanmaalla äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa oli 56,2 % ja aluevaaleissa 54,7 %.

Työllisyyspalvelut siirtyivät vuoden 2025 alusta Tampereen seudun työllisyysalueen hoidettavaksi. Juupajoella palvelua toteutetaan edelleen lähipalveluna, mikä on kuntalaisille eduksi.

3.3 Hyvinvointipalvelut

Vuonna 2025 käytiin vuokraneuvotteluja Pirhan kanssa koskien sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöön jääviä tiloja. Vuokraneuvottelujen lopputuloksena oli, että Pirha luopui osasta terveyskeskuksen tiloja ja Juupakodin läheisyydessä toimineesta pienryhmäkodin tiloista. Pirha jatkaa toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella Juupakodin, paloaseman, koululla sijaitsevien opiskeluhuollon tilojen ja osaa terveyskeskuksesta vuokraamista. Lisäksi Pirha vuokraa kahta toimitilaa kunnanviraston kiinteistöstä sosiaalipalvelujen käyttöön. Toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset on laadittu vuoden irtisanomisajalla. Tarkastuslautakunnan näkökulmasta sopimus on tilanteeseen nähden hyvä.

Kuluvana vuonna toteutettiin koulukuljetusten kilpailutus ja uuden sopimuksen kokonaiskustannus on arvioitu huomattavasti aiempia sopimuksia edullisemmaksi. Syksyllä otettiin käyttöön myös MunSchool-sovellus, jonka avulla on tarkoitus mm. mahdollistaa hakuajan tarkistus sekä kyytiinnousu- ja poistumisaikojen ilmoittaminen. Tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan sovellus ei ole toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla yhteysongelmien vuoksi.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä kilpailutettiin Visman irtisanottua Wilman varhaiskasvatusosan. Uudeksi toiminnanohjausjärjestelmäksi valittiin Päikky. Kilpailutuksessa järjestelmä oli useita muita tarjottuja järjestelmiä kalliimpi. Kilpailutuksen muista valintakriteereistä ei kuitenkaan ole tietoa.

3.4 Tekniset palvelut

Kiinteistöjen kunnossapitoa ja huoltoa varten on hankittu Eners-huoltokirja, jonka avulla käyttäjät voivat jättää huoltopyyntöjä kiinteistöhuollolle. Ohjelmassa on myös ennakoivan huollon ohjelma sekä tarkastusasiakirja-arkisto. Myös rakennusten PTS-toimintoja voidaan tehdä ohjelman avulla. Tämä on Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan selkeä parannus kunnan kiinteistöjen huollossa.

Vuoden 2025 alkupuolella otettiin käyttöön Fluent Kunto sovellus katujen ja liikuntapaikkojen ylläpidon seurantaan ja Fluent Outdoors helpottamaan liikuntapaikkojen ylläpitotilanteen tiedottamista kuntalaisille. Tarkastuslautakunnan tekemien huomioiden mukaan sovellusten päivittäminen ei ole ajantasalla. Oikein käytettynä sovellukset voisivat kuitenkin olla hyödyksi sekä katujen ja liikuntapaikkojen ylläpidonseurannassa että kuntalaisten tiedottamisen näkökulmasta.

Vuoden 2024 Arviointikertomuksessa Tarkastuslautakunta on huomauttanut, että kunnan omistamilta kiinteistöiltä puuttuvat PTS-suunnitelmat. Sekä tilinpäätöksen että teknisen johtajan kuulemisen mukaan rakennusten Kuntotarkastukset ja PTS-suunnitelmien teko on aloitettu, mutta on edelleen kesken. Tarkastuslautakunta suosittelee saattamaan rakennusten kuntotarkastukset ja PTS-suunnitelmat ajan tasalle mahdollisimman pian, jotta rakennusten tarkoituksenmukainen, ajantasainen ja suunnitelmallinen huoltaminen olisi mahdollista.

Juupajoen ja Oriveden kaupungin välinen jätevesikiista on ollut edelleen kesken, ja sopimusasiassa ei ole tapahtunut vuonna 2025 minkäänlaista edistymistä Juupajoesta johtumattomista syistä.

3.5 Investoinnit

Tilivuoden investoinnit olivat yhteensä 625 512 euroa. Kirkonkylän koulun ja koulukeskuksen peruskorjauksiin käytettiin yhteensä n. 167 000 euroa. Päiväkodin peruskorjaukseen käytettiin n. 81 400 euroa sekä kaavateiden perusparantamiseen 88 900 euroa. Suurin yksittäinen investoinneissa näkyvä meno on Koskitalojen pääomitus 260 000 eurolla. Pitkäaikaista lainaa on kunnalla vuoden lopun tilanteen mukaan 912 euroa per asukas, mikä on selvästi alle valtakunnan keskiarvon (3 450 €/asukas). Koko kuntakonsernin lainamäärä on 1 567 euroa per asukas. Juupajoen asukasmäärä oli Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan viime vuoden lopun tilanteessa 1 662 asukasta.

Kunnan asukaskohtainen lainamäärä on pieni, joten investointivalmius on hyvä. Kunnan investoinneissa tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota pitkän tähtäimen suunnitelmallisuuteen ja investointien johdonmukaisuuteen. Esimerkiksi kuntokartoitusten tulisi olla tehtynä ennen suurempia peruskorjausinvestointeja.

3.6 Henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärä on pitkään pysynyt vakaana. Vuonna 2025 kunnan palveluksessa oli 54 vakituista työntekijää ja 21 määräaikaista. Henkilötyövuosia kertyi 69. Ruokapalvelun työntekijät (5 hlö) siirtyivät vuoden 2025 alusta hyvinvointipalveluista teknisten palvelujen vastualueelle. Syksyllä 2025 kunnanhallitus päätti ottaa siivouspalvelut kunnan omaksi toiminnaksi vuoden 2026 alusta alkaen ja siirtoa valmistelemaan palkattiin 1 uusi työntekijä joulukuussa 2025 ja kaksi henkilöä tammikuussa 2026.

Henkilöstömenojen kasvu on ollut vuosina 2022-2024 0,4-0,54 % tietämissä, mutta vuoden 2025 henkilöstömenot kasvoivat vain 11 000 € (0,3 %) edellisvuodesta. Henkilöiden eläköityessä uusien työntekijöiden palkkaamisessa tulee käyttää harkintaa ja naapurikuntien kanssa tehdä yhteistyötä, kun se on mahdollista.

Työterveyskustannuksissa on ollut havaittavissa merkittävää nousua, mutta toisaalta omalla ilmoituksella pidettävien sairauspäivien nosto on myös laskenut työterveyskäyntien määrää. Henkilöstön palkallisten koulutuspäivien määrä on noussut aikaisempien vuosien tasosta palkattomien koulutuspoissaolojen samalla laskiessa merkittävästi.

Kaiken kaikkiaan kunnan henkilöstöresurssit vaikuttavat olevan järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla kunnan kokoon suhteutettuna. Kuitenkin ohut henkilöstöhallinnollinen rakenne muodostaa riskin vastuiden kasautuessa yksittäisille henkilöille.

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Koskitalot Oy:n osalta tilikauden 2025 aikana hoitokulujen kustannusnousu jäi budjetoitua pienemmäksi, kun huomioon ei oteta poikkeuksellisesta purkamisesta aiheutuneita kustannuksia. Talousarviossa huoneistojen tavoitekäyttöasteeksi asetettiin 80%, tavoitteesta jäätiin ja koko vuoden keskimääräinen huoneistojen täyttöaste oli 75%. Kohtalainen käyttöaste luonnollisesti heijastuu myös vuokratuottoihin. Asuntoja on myös saneerattu, mikä parantaa asukkaiden viihtyvyyttä ja on linjassa kunnan asuntopoliittisten tavoitteiden kanssa.

Päätyneellä tilikaudella Kiertotie 6:ssa sijaitseva kerrostalo purettiin ja asuntokannasta poistui 27 huoneistoa. Purkukustannukset oli arvioitu 120 000 euroon (sis. alv:n), avustusta haettiin 140 000 euron kustannuksien mukaan ja purkuavustusta saatiin ARA:lta 98.000 €. Yläpohjan rakenteista löytyneistä yllätyksistä johtuen purkukustannukset kasvoivat reilulla 56 000 eurolla yli arvioidun ja avustushakemuksessa olevan summan ylittävään osuuteen ei ole mahdollisuutta saada avustusta. Purkukustannukset yhteensä 180 875 €, purkuavustus 98 000 €, nettovaikutus 82 875 €.

Toteutunutta kustannustasoa kannattaa käyttää pohjana myös mahdollisten tulevien purkukustannusten arvioimisessa, jotta mahdollisilta yllätyksiltä vältyttäisiin.

5 Tarkastuslautakunnan muut havainnot

5.1 Strategisten tavoitteiden asettaminen, painotus ja toteuma

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa on nähtävissä sekä myönteisiä onnistumisia että kehittämistarpeita. Useat osallistamiseen, koulutukseen ja arjen palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat hyvin. Esimerkiksi uuden valtuuston perehdyttämisessä, asiakasraatitoiminnan kehittämässä sekä kestävän kehityksen käytännössä saavutettiin selkeitä tuloksia, jotka tukevat kuntastrategian tavoitteita osallisuuden ja yhteisöllisyyden näkökulmasta.

Kokonaisarvioinnissa korostuu kuitenkin se, että kunnan talouden, elinvoiman ja pitkän aikavälin rakenteellisen kehittämisen kannalta keskeisissä tavoitteissa toteuma jäi osin heikoksi. Erityisesti kuntamarkkinointiin, kiinteistöjen hallintaan ja kunnan strategista kehitystä tukeviin kokonaisuuksiin liittyvissä tavoitteissa eteneminen oli puutteellista tai jäi keskeneräiseksi.

Tilinpäätöksessä tuodaan esille muun muassa määrärahojen riittämättömyys, keskeneräiset strategiset linjaukset sekä käytännön toteutuksen vaikeudet. Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että juuri kunnan tulevaisuuden elinvoiman, vetovoiman ja taloudellisen kestävyysnäkemyksen kannalta olennaisissa tavoitteissa toteuma jäi vaatimattomaksi.

Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteiden toteutumisen kokonaisarviointi voi muodostua liian myönteiseksi, mikäli kaikkia tavoitteita tarkastellaan keskenään samanarvoisina. Vaikka yksittäisissä ja toiminnallisesti rajatummissa tavoitteissa onnistuttiin hyvin, eivät nämä saavutukset kokonaisuutena kompensoi strategisesti merkittävimpien tavoitteiden heikompaa toteutumista.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa tavoitteiden asettamisessa, resursoinnissa ja seurannassa painotetaan nykyistä vahvemmin niitä toimenpiteitä, joilla on suurin vaikutus kunnan taloudelliseen vakauteen, palvelurakenteen kestävyys- ja elinvoiman kehittämiseen. Samalla tavoitteiden arvioinnissa tulisi nykyistä selkeämmin tuoda esille tavoitteiden strateginen merkitys sekä niiden vaikutus kunnan kokonaiskehitykseen.

Lisäksi tarkastellessaan vuoden 2025 tilikauden strategiaa ja toiminnallisia tavoitteita Tarkastuslautakunta on havainnut, että useat tavoitteista vaativat täsmennystä, jotta ne olisi mahdollista toteuttaa ja niiden toteutumista arvioida. Useasta tavoitteesta ei ilmene, mitä tavoitteella itse asiassa halutaan saavuttaa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tavoitteiden muotoilussa ja niiden asettamisessa tulisi kiinnittää huomiota tavoitteiden selkeyteen ja ymmärrettävyyteen, tarkoituksenmukaisuuteen, toteutuskelpoisuuteen ja aikatauluarvioon – arviolta pidempikestoisten tavoitteiden kohdalla tulisi ilmoittaa tavoitteen oletettu toteutumisaikataulu – sekä siihen, mitä tavoitteella halutaan saavuttaa. Tämä helpottaisi sekä viranhaltijoita tavoitteiden toteuttamisessa että Tarkastuslautakuntaa tavoitteiden toteutumisen arvioimisessa.

5.2 Investoinnit

Viitaten 2025 hankittuihin väistötiloihin - koska pienessä kunnassa isojen investointien vaikutus kunnan talouteen on merkittävä, tulisi ennen päätöksentekoa eri vaihtoehtoja kartoittaa aina laajasti. Ratkaisuja ei poikkeuksellisista tilanteista huolimatta tulisi tehdä kiireellä vaan kaikkia vaihtoehtoja olisi punnittava tarkoin ennen ratkaisujen tekemistä

5.3 Nostot tarkastuslautakunnan vuonna 2024 tekemistä huomioista

- Kunnan virallista ilmoitustaulua ei suosituksesta huolimatta ole siirretty Kunnanviraston aulaan vaan se on edelleen Kunnanviraston lukitulla puolella
- Luettelo kunnan kiinteästä omaisuudesta ja omaisuuden PTS-suunnitelmat puuttuvat edelleen tilinpäätöksen liitetiedoista

6 Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025 merkitään tiedoksi.

7 Allekirjoitukset

Juupajoella 28.5.2026

Marjut Marttila
puheenjohtaja

Simo Ripatti
varapuheenjohtaja

Teppo Soukkio
jäsen

Sanna Pöytäki
jäsen

Tarja-Riitta Koskinen
jäsen